

Szögi László köszöntése

A tudományos-kutatói pályán a 70. esztendőöt szoktuk fordulópontnak tekinteni, ám ez az életkor korántsem jelenti a kutatói tevékenység végét, legfeljebb a számvetés idejét. Számos kiemelkedő kollégánk van, akinek igen sokat köszönhet a magyar levéltárügy, és 70. életévüket betöltve továbbra is tevékeny, alkotó résztvevői maradtak tudományos életünknek. Szögi László idén júliusban érte el ezt a bűvös korhatárt.

A magyar levéltáros társadalom ismert alakja ő. Történelem és levéltár szakon tanítja diákok nemzedékeit az ELTE-n – immáron negyvenhárom esztendeje. Szögi László is levéltár szakot végzett, 1972-ben az ELTE-n. Sinkovics István professzor ajánlotta őt be a Műszaki Egyetem Levéltárába. Az új munkahely teremtette meg a levéltárüggyel való életre szóló kapcsolatot. Nem volt egyszerű helyzetben az akkori kezdő szakember, hisz gyakorlatilag a semmiből kellett levéltárat teremtenie. A sikerrel teljesített feladat nevet szerzett neki, és újabb munkákat hozott, hiszen más felsőoktatási intézmények is felkérték levéltári gyűjteményeik rendezésére. Így került sor például a SOTE, az Állatorvostudományi Egyetem, a Közgazdaságtudományi Egyetem és a gödöllői Szent István Egyetem levéltárainak a létrehozására. Alig van ma Magyarországon egyetemi levéltár, amelyhez ne lenne köze Szögi Lászlónak, hisz vagy részt vett a levéltári rendszer kialakításában, vagy szakértőként felügyelte. A Nemzeti Közszerológiai Egyetem levéltára koncepcióját is ő készítette. Nem feledkezhetünk meg az ELTE Levéltáráról sem, amelynek 1983-ban lett az igazgatója, és ő hozta létre azokat a körülményeket, amelyek között ma is működik az intézmény. A legtöbb helyen egykori tanítványai most a levéltárosok. Az ő kezdeményezésére jött létre 1993-ban az egyetemi levéltárosokat összefogó szervezet, a Magyar Felsőoktatási Levéltári Szövetség, melynek egy ideig elnöki tisztét is betöltötte. Neki (is) köszönhető, hogy az idén 25 éves egyesület széleskörű nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik.

Nem csupán egyetemi gyűjtemények létrehozásán fáradozott. Jelentősége okán a legfontosabb az a munka, amit Erdélyben, Gyulafehérvárott végzett, mert különösen jelentős és értékes iratanyag megmentéséről volt szó. Az erdélyi érsekség történeti iratai ugyanis igen mostoha körülmények között, elhanyagolt állapotban érték meg a rendszerváltozást. 1995 és 2010 között Szögi László hosszabb-rövidebb időszakokat töltött Erdélyben, kialakítva az érseki levéltárat. Az anyag időköre a 18. századtól napjainkig terjed, bár másolatban korábbi időszakok dokumentumai is fellelhetők benne. Munkájában segítettek mások is, így Bernád Rita, aki az érsekség levéltárosa lett, és az ELTE levéltár szakos hallgatói, akik helyben, az iratanyag begyűjtésén, rendezésén keresztül tanulták meg a napi levéltárosi munkát. Szögi László felismerte, hogy a plébániákon őrzött iratokról is gondoskodni kell. Már csak azért is, mert

sokfelé alig maradtak hívek, számos helyre sajnos pap sem jutott. Az erdélyi kolléganő gyűjtőmunkája révén Erdélyben kilenc gyűjtőlevéltár létesült, melyek rendezésében Szögi László is gyakran részt vett diákjaival.

Szögi László tevékeny részt vállalt és vállal a levéltárosi közéletben is. 1986-ban egyike volt a Magyar Levéltárosok Egyesülete alapítóinak, hosszú időn át a vezetőség tagjaként. Két cikluson keresztül, 2000 és 2008 között volt az egyesület elnöke. Ehhez az időszakhoz több fontos kezdeményezés is kötődött. Érdemes kiemelni, hogy sokat dolgozott a nemzetközi kapcsolatok erősítésén. A tartalmas, tartós kapcsolatok kialakítását, a tapasztalatcserét szorgalmazta. Őt nemzetközi szerződés fűződik a nevéhez. A levéltárak szempontjából a korszak egyik legfontosabb nemzetközi eseménye a 2004. évi levéltáros világtalálkozó volt. A rendezvény Közép-Kelet-Európa levéltárait bemutató szekciójának programját ő és az osztrák Peter Csenedes tervezte meg.

Szögi László több szakmai folyóirat szerkesztőbizottságának volt tagja, így hosszabb ideig vett részt a Levéltári Szemle szerkesztésében is (1986–1995, 1999–2000). Munkáját több kitüntetéssel ismerték el, 2003-ban vehette át a Pauler Gyula-díjat.

Nincs tér arra, hogy széleskörű tevékenysége minden területére kiterjünk. Megemlíthetjük, hogy 18 esztendeig állt az ELTE Egyetemi Könyvtár élén. Csupán utalni lehet jelentős egyetemtörténeti kutatásaira, széleskörű publikációs tevékenységére (bibliográfiája több mint 350 tételt számlál, amiből 13 levéltári segédlet). 2002 óta tagja a Nemzetközi Egyetemtörténeti Bizottságnak.

2018. július 6-án adták át neki bensőséges ünnepség keretében az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár dísztermében a tiszteletére készült emlékkönyvet, ami 44 tanulmányt tartalmaz, és címével (Universitas – historia) utal azokra a területekre, amelyeken működött, működik. Az ünnepségen az egyetem rektorhelyettese és az MLE elnöke mellett barátai, tanítványai köszöntötték az ELTE hetvenesztendő címzetes egyetemi tanárát. Ezúton kívánunk neki jó egészséget, terveit megvalósulását, újabb könyveket! Ad multos annos!

Draskóczy István